

Taina Wilhelms
17.1.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö
lausuntopalvelu.fi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/32621/2021

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö: Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi tehoreservin tarpeen määrittämisestä ja hankinnasta

Kiitämme mahdollisuudesta esittää Energiateollisuus ry:n näkemys Työ- ja elinkeinoministeriön ehdotukseen valtioneuvoston asetukseksi tehoreservin tarpeen määrittämisestä ja hankinnasta ja toteamme lausuntonamme seuraavaa.

Tehoreservin tulevaisuus

Uusi EU:n sähkömarkkina-asetus ja tehoreservilaki muuttavat tehoreservin toimintaperiaatetta. Aiemmin sillä ylläpidettiin hidasta ja melko edullista kapasiteettia varalla. Uuden lainsäädännön mukaan tehoreservi tulee käyttöön vasta säätöenergiana. Uudet säännöt ja tarjousrajan alentaminen mahdollistavat monien sellaisten resurssien osallistumisen tehoreserviin, joilla olisi arvoa markkinoillakin, mm. kantaverkkoyhtiön ja myös tulevaisuudessa jakeluverkkoyhtiöiden tarvitsemina säätöreservinä. Markkinasäännöissä on syytä ottaa huomioon, että säätömarkkinoilla on ensisijaisesti oltava riittävästi varsinaisia säätöreservijä.

Näin ollen kannustamme voimakkaasti ministeriötä, yhdessä HVK:n, Fingridin ja markkinatoimijoiden kanssa jatkamaan pohdintaa tehoreservijärjestelyn toimivuudesta muuttuvassa markkina- ja sääntely-ympäristössä, ja selvittämään mm. millaiset edellytykset Suomessa olisi siirtyä tehoreservijärjestelystä huoltovarmuusreservin suuntaan. Eli reserviin, joka olisi HVK:n hallinnoimaa, ja joka ei yrittäisi olla nopeaa, vaan nimenomaisesti kriisitilanteiden varalla.

Kommentit ehdotukseen valtioneuvoston asetukseksi

1 §

Valtioneuvoston asetuksen 1 § täsmentää millä perusteilla Energiavirasto voi poiketa tehoreservin määräpäätöksessä esitetystä tehoreservin määrästä. Energiateollisuus ry näkee, että perusteet hankittavan tehoreservin pienentämiseksi tai suurentamiseksi ovat hyväksyttävissä.

2 §

Valtioneuvoston asetuksen 2 § määrittelee tehoreservitarjousten vertailuperusteet. Tehoreservilain 1239/2021 6 § mukaan hankintamenettelyssä saaduista tarjouksista Energiaviraston on hyväksyttävä ne, jotka ovat tehoreservin hankintaan liittyvien vertailuperusteiden mukaan tehoreservijärjestelmän tavoitteiden kannalta

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

kokonaistaloudellisesti edullisimpia tai ne, jotka ovat hinnaltaan halvimpia. Nähdäksemme valtioneuvoston asetuksen 2 § mukaisia tehoreservitarjousten vertailuperusteita tulisi hyödyntää, vain jos Energiavirasto päätyy käyttämään muita kriteereitä kuin hintaa. Tämä ei käy nyt ilmi valtioneuvoston asetusluonnoksesta tai Työ- ja elinkeinoministeriön perustelemuistiosta.

Ehdotamme siis, että lähtökohtaisesti hankintakriteerinä käytetään kokonaiskustannuksia ja jos tarjousten hinta on sama, voidaan hankintamenettelyssä käyttää edelleen kokonaistaloudellisesti edullisimpien tarjousten vertailuperusteita ja niiden suhteellisia painotuksia. Tätä ratkaisua puoltaa myös se, että tehoreservilain 1239/2021 8 §:ssä on jo määritelty yksiköille asetettavat vaatimukset, kuten käyttöönottonopeus ja tehonmuutoksen yhtäjaksoinen ylläpitoaika, jolloin niiden ei tarvitse olla enää vertailuperuste. Lisäksi näkemyksemme mukaan vertailun osatekijöistä ominaispäästöillä ei ole tehoreservin tarvetilanteiden hoidon kannalta merkitystä, eli ominaispäästöperusteen voisi siten jättää huomiotta.

Toisin sanoen, tehoreservilain 8 §:ssä on jo huomioitu yksiköille asetettavat vaatimukset ja valtioneuvoston asetusluonnoksessa esitetyistä tarjousten vertailuperusteista ainoastaan kokonaiskustannukset ovat enää merkitykselliset ja näin ollen arvioinnin tulee lähtökohtaisesti pohjautua niihin. Muutoin tehoreservilain 1239/2021 6 § ja 8 § ovat hieman ristiriitaiset keskenään.

Tehoreservilain 1239/2021 6 § mukaan kokonaistaloudellisesti edullisimpien tarjousten vertailuperusteina käytetään hintaa, teknisiä ansioita, toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä, käyttökustannuksia tai muita vastaavia perusteita ja ymmärrämme, että näitä vertailuperusteita on tarve avata valtioneuvoston asetuksella komissiolle valtioneuvoston ilmoitettaessa. Tarjousten vertailussa monien osatekijöiden mukaanotto tekee kuitenkin vertailun aiempaa monimutkaisemmaksi ja mielestämme on syytä hakea mahdollisimman yksinkertaista ratkaisua kuten edellä on esitetty. Hyvää on, että vertailuperusteiden osatekijöissä on pyritty hakemaan tasapainoa eri tekijöiden välillä.

Muuta huomioitavaa

Vertailuperusteissa käytetty termi "vaaditun tehonmuutoksen yhtäjaksoinen ylläpitoaika" on hieman vaikeaselkoinen ja se olisi hyvä avata perustelumuistiossa vastaavasti kuten yksikön käyttöönottonopeus. Käsittääksemme sillä tarkoitetaan tehoreserviksi myydyin tehon suurinta yhtäjaksoista täyden tehon aktivointiaikaa.

Lisätiedot:

Taina Wilhelms (taina.wilhelms@energia.fi, 040 5487 145)

Ystävällisin terveisin,
Taina Wilhelms
Energiateollisuus ry